

Srpanj 1889.

“Gospodine Sherlock, tako mi je drago što vas vidim, zaista, od srca vam hvala...” Gospođa Lane, vjerna sluškinja obitelji Holmes koju veliki detektiv poznaje otkako je bio dječak u kratkim hlačicama, ne može suspregnuti drhtaj u glasu i suze u starim, mutnim očima. “... hvala što ste nam došli...”

“Koješta.” Suzdržavajući se od pokazivanja emocija kao i obično, Sherlock Holmes proučava tamnu drvenariju Fern-dell Halla. “Radujem se svakoj prilici za posjet domu svojih predaka.” Budući da je odjeven u ljetnu ladanjsku odjeću – bež laneno odijelo, lagane smečkaste čizme i rukavice od jareće kože, kapa za lov na jelene – odlaže rukavice i kapu na stolić salona, naslanja štap i odmah se baca na posao. “Telegram gospodina Lanea bio je prilično zakučast. Molim vas, što je tako neobično na toj pošiljci s čijim otvaranjem oklijevate?”

Prije nego što mu gospođa Lane uspijeva odgovoriti, u

salon dohita njezin suprug, sjedokosi batler, i to mnogo manje dostojanstveno nego obično. “Gospodine Sherlock! Kako lijepo od vas!” I opet ispočetka, više-manje ista učtiva farsa. “... veselje za moje stare oči... kako krasno od vas... dan je tako ugodan; gospodine, mogu li vam ponuditi da sjednete vani?”

I tako se Sherlock Holmes smješta u sjeni trijema gdje povjetarac blaži vrućinu, a gospođa Lane nudi mu limunadu s ledom i francuske kolačiće prije nego što Holmes ponovno poteže razlog svojeg dolaska.

“Lane”, pita on cijenjenog batlera, “što je točno gospođu Lane i vas uznemirilo na pošiljci koju ste nedavno primili?”

Uvježban desetljećima sređivanja nereda u kućanstvu, Lane mu odgovara metodično. “Prvo i prvo, gospodine Sherlock, to što je došla usred noći i ne znamo tko ju je ostavio.”

Veliki detektiv, po prvi put ne djelujući kao da mu je sve to dosadno, naginje se naprijed u svojem pletenom naslonjaču obloženom jastucima. “Gdje je ostavljena?”

“Pred kuhinjskim vratima. Ne bismo je našli do jutra da nije bilo Reginalda.”

Čupavi graničarski škotski ovčar, ispružen na boku nedaleko od njih, omamljeno diže glavu na spomen svoga imena.

“Puštamo ga da spava unutra”, pojašnjava gospođa Lane dok i ona smješta svoju široku priliku u treći naslonjač, “već

je poodmakle dobi, kao i mi.”

Reginald ponovno spušta glavu i zalupa dugodlakim repom o podne daske trijema.

“Pretpostavljam da je lajao?” Sherlock Holmes postaje nestrpljiv.

“O, dabome, uzlajao se k’o tigar!” Gospođa Lane žustro kima glavom. “Ali ne bismo mi ni to čuli da ja nisam spavala na kauču u knjižnici. Oprostite mi, gospodine Sherlock, ali stube mi ubijaju koljena.”

“Ali ja sam bio u našim prostorijama”, naglašeno će Lane, “i nisam znao ništa o tome dok mi gospođa Lane nije pozvonila.”

“Skakao na vrata kuhinje i lajao k’o lav, dabome!” Gospođa Lane vjerojatno govori o psu. Njezini uzbuđeni komentari u velikom su nesrazmjeru s pažljivim izvještajem njezina supruge, pogotovo kad se uzme u obzir da ni tigrovi ni lavovi ne laju. “Bojala sam se išta učiniti dok se nije spustio gospodin Lane.”

Sherlock Holmes ponovno se naslanja, a njegove orlovske crte lica još jednom zauzimaju uobičajeni izraz razočaranja ljudskom nerazumnošću. “Dakle, kad ste s vremenom pogledali, pronašli ste pošiljku, ali ne i ikakav znak tajanstvene osobe ili osoba koje su ga ostavile u... koliko je bilo sati?”

Lane odgovara: “Tri i dvadeset ili tako nešto, gospodine

Sherlock, u četvrtak ujutro. Izašao sam van i malo pretražio, ali bila je mračna noć, jako oblačno i nije se vidio prst pred nosom.”

“Naravno. Zatim ste unijeli pošiljku, ali je niste otvorili. Zašto?”

“Nije na nama, gospodine Sherlock. A i paket je sam po sebi na više načina čudan, teško mi je objasniti kako.”

Čini se da Lane svejedno namjerava objasniti, ali Sherlock Holmes zapovjedno diže ruku da ga zaustavi. “Oslonit ću se na vlastiti dojam. Molim vas da donesete taj tajanstveni paket.”

Ne toliko paket koliko golema plosnata omotnica od zalijepljenih listova debelog smeđeg papira, tako lagana da se doima praznom. Međutim, njezina vanjština plijeni čak i pogled Sherlocka Holmesa. Svaki centimetar prednje strane omotnice prekriven je crnim uresima sirove izrade. Sve četiri stranice pravokutnika debelo su obrubljene raznim linijama poput spirala, serpentina i cik-cak uzoraka, dok se dijagonalno, od jednog do drugog suprotnog kuta, pružaju kružni i bademasti oblici – primitivne, debelo iscrtane oči.

“Od njih me prolaze žmarci”, dometne gospođa Lane i prekriži se.

“To im je vrlo vjerojatno i svrha. Ali tko...” Sherlock Holmes

pušta da mu pitanje zamre na usnama dok proučava ostale oznake na omotnici; grubi crteži ptica i zmija, strelice, znakovi Zodijaka, zvjezdice, polumjeseci i sunca iza oblaka ispunjavaju svaku površinu papira kao da se netko bojao pustiti išta više unutra – osim velikog kruga u središtu omotnice. Zlokobno omeđen redovima križića, taj prostor isprva izgleda prazno. Ali Sherlock Holmes, koji je otprije izvadio povećalo kako bi proučio omotnicu centimetar po centimetar, najviše se posvećuje upravo tom središnjem prostoru, s usredotočenošću kakva je čak i za njega naročita. Za nekoliko trenutaka spušta povećalo, očito nesvjestan činjenice da ga je stavio na tanjur s francuskim kolačićima, uspravlja se s omotnicom u krilu i diže pogled prema hrastovoj šumi Ferndella u daljini.

Gospodin i gospođa Lane gledaju jedno drugo. Nijedno od njih ne govori ni riječ. Tišinu razbija tek hrkanje ovčara Reginalda.

Sherlock Holmes trepne, pogleda uspavanog psa, pa se okrene batleru i njegovoj supruzi. “Je li itko od vas”, pita ih, “primijetio crtež olovkom?”

Neobično formalno, čak i oprezno, Lane mu odgovara: “Da, gospodine, jesmo.”

“Moje stare oči ga ne bi vidjele”, govori gospođa Lane kao da priznaje grijeh, “da mi ga gospodin Lane nije pokazao na

jutarnjem svjetlu. Teško ga je vidjeti na smeđem papiru.”

“Pretpostavljam da je bio mnogo vidljiviji prije nego što ga je netko okružio ovim grubim elaboratom u ugljenu.”

“Ugljenu?” uzviknu uglas batler i kuharica.

“Nema dvojbe. Neposredni pregled izbliza otkriva granulaciju i mrlje. Ugljeni prah gotovo je sasvim nadjačao crtež, koji je, siguran sam, nastao prvi. A što mislite o njemu?”

Gospodin i gospođa Lane razmijene pogled pun nelagode prije nego što Lane odgovori: “vrlo krasan, nježan crtež cvijeta...”

“Krizanteme”, prilično ga grubo prekida Sherlock.

“... u vijencu od zelenila.”

“Bršljana”, dopunjuje ga Sherlock još odsječnije. “Prepoznaje li možda itko od vas umjetnikov stil?”

Tišina. Laneovi izgledaju izrazito neveselo.

“Pa”. konačno progovara gospođa Lane, “mene podsjeća na...” Ali čini se da ne može dovršiti rečenicu.

“Nije na nama da kažemo, gospodine Sherlock”, zavapi Lane.

“Joj, molim vas.” Sherlockov ton otkriva nepredvidivo stanje uma. “Oboje znate kao i ja da je tu sliku nacrtala moja majka.”

Govori o *lady* Eudoriji Vernet Holmes, koja se već gotovo

godinu dana vodi nestalom, premda nitko ne sumnja na ubojstvo; čini se da je ekscentrična starija dama jednostavno pobjegla.

A ubrzo nakon njezina bijega, isto je postupila i njezina kći, Sherlockova mnogo mlađa sestra, četrnaest godina stara Enola Eudoria Hadassah Holmes.

Nastaje razmjerno dugačka stanka, koju plašljivim pitanjem prekida gospođa Lane: “Gospodine Sherlock, jeste li primili kakve glase od gospođe Holmes ili gospođice Enole?”

“Ah.” Ako veliki detektiv i osjeća neobičnu konstelaciju emocija na spomen sestrina imena, ništa se od toga ne vidi na njegovu orlovskom licu. “Da, susreo sam Enolu nekoliko puta u Londonu, premda mi nijedan od tih susreta nije bio po volji.”

“Ali dobro je?”

“Preko svake mjere. Čini se da je isprva bila u dosluhu s majkom, dopisivale su se putem šifriranih poruka u osobnim oglasima večernjih novina *Pall Mall Gazette*.”

Gospođa Lane pogleda gospodina Lanea, koji se nakašlja i osmjeli postaviti pitanje: “Razbili ste šifru?”

“Nekoliko njih. Naravno da jesam. Odnosno, sve osim jedne, kojoj ne mogu pronaći ni glavu ni rep.” S tim priznanjem, ton velikog detektiva zaoštava se. “Mogu, međutim, nedvosmisleno ustvrditi da je kodno ime moje majke Kri-

zantema, a kodno ime moje sestre Bršljan.” Vrhom prsta tapka blijedi crtež na omotnici u svojem krilu.

Gospodin i gospođa Lane tako oštro uzdahnu da ovčar Reginald prekida san, ustaje na četiri bijele šape te kao na uzburu digne pametnu glavu, načuli uši i nabora njušku.

“Reginalde.” Sherlock se psu obraća tako ozbiljno kao da Watsonu objašnjava slučaj. Zatim nastavlja: “Mjesecima nije bilo ni riječi od *lady* Holmes. Zašto sada dolazi u ovom obliku?” Njegovi tanki prsti potmulo zalupkaju po smeđem papirnatom paketu. “A što je unutra?”

Lane predlaže: “Gospodine, da donesem nož za otvaranje pisama?”

“Ne, ne mogu to otvoriti.” Nijedan džentlmen ni u snu ne bi kopao po tuđoj pošti. “Namijenjeno je Enoli.” Sherlock Holmes posprema povećalo u džep i ustaje, uzburjen poput psa koji stoji uz njega; i sam odjednom postaje pas tragač koji je nešto nanjušio. “Odnijet ću omotnicu sa sobom u London i dostaviti joj je.”

Gospodin i gospođa Lane, također na nogama, gledaju u njega. Batler naglas izgovara njihovu sumnju. “Ali gospodine Sherlock, znate li kako ćete je naći?”

“Da.” S revnim sjajem u očima, detektiv je na rubu smiješka. “Da, vjerujem da znam.”

Poglavlje prvo

Stigavši tog sudbinskog jutra na posao u svoj ured (odnosno ured dr. Leslieja T. Ragostina, znanstvenog tragača i mojeg fiktivnog poslodavca), nosila sam savršeno krojenu haljinu balske siluete od *faille* svile boje imele, sa širokim ovratnikom od organze i usklađenim šeširom na ukusno friziranoj kestenjastoj kosi (perici) i vjenčanim prstenom na primjerenom prstu.

“Dobro jutro, gospođo Jacobson!” uskliknuo je maleni paž pridržavajući mi vrata.

“Dobro jutro, Joddy!” nasmiješila sam se; štoviše, pucala sam od sreće; napokon, nakon punih mjesec dana, nemušti momčić uspio mi je zapamtiti prezime. Kakva razlika u odnosu na prvi dan, kad sam došla na posao u haljini sašivenoj po mjeri (muslin boje šljive s heklanim mrežastim porubom) i prstenom na ruci.